

6.nodarbība. Manipulācija: Dezinformācija, manipulatīvi virsraksti un attēli

VERY
VERIFIED

4.nodaļa, A un B daļa

Aktivitāte	Laiks	Norādes un mērķi
Spēle: Cik labi tu spēj sekot instrukcijām?	10 min	<p>Pirms nodarbības izlasiet un darba lapu ar nosaukumu "Rulebook". Izdrukājiet to katram nodarbības dalībniekam vai arī nosūtiet elektroniski tieši pirms aktivitātes sākuma, lai dalībniekiem to nebūtu iespējams izlasīt jau iepriekš.</p> <p>Dokumentā ir saraksts ar instrukcijām, bet vienīgās, kas ir būtiskas, ir pēdējās trīs. Tajās norādīts, ka, ja dalībnieks rūpīgi izlasīja visu pirms steidzās reaģēt, nekas nav jādara.</p> <p>Aktivitātes beigās paskaidrojiet, ka tās mērķis ir atgādināt, ka ir būtiski rūpīgi iepazīties ar informāciju pirms reaģējam.</p>
Nepatiesas informācijas veidi	3 min	<p>Pastāstiet nodarbības dalībniekiem, ka ir 3 galvenie nepatiesas informācijas veidi.</p> <p>Nepatiesa informācija (misinformation - angļu valodā) ir nepatiesa, taču tas, kurš to izplatīja, to neapzinājās. Tajā skaitā ir žurnālistu nejaušas kļūdas vai baumas, kuras kāds sācis izplatīt bez tiša nolūka nodarīt kādam pāri pat tad, ja tādas ir sekas. Dezinformācija ir nepatiesa informācija, ko izplata personas, kas labi apzinās, ka informācija ir nepatiesa. Tie var būt gan politiķi, gan ar kādu valsti saistītas organizācijas, kas cenšas šķelt kādu sabiedrības grupu un gūt labumu sev. Reizēm cilvēki maldinošu informāciju apzināti izplata, lai gūtu peļņu vai atpazīstamību. Savukārt kaitnieciska informācija (malinformation - angļu valodā) ir patiesa, bet tiek izplatīta, lai nodarītu kaitējumu reputācijai (piemēram, privāto fotogrāfiju izplatīšana).</p>
Tests	3 min	<p>Lai ievadītu nākamo nodarbības daļu par manipulatīviem virsrakstiem un attēliem, lūdziet nodarbības dalībniekiem izpildīt testu ar vienu jautājumu, kur jānorāda, vai, viņuprāt, virsraksts atbilst raksta saturam. Saite - https://veryverified.eu/lv/nodalas/4-nodala/b-sadala-manipulacija/headlines-and-manipulated-photos</p>

6.nodarbība. Manipulācija: Dezinformācija, manipulatīvi virsraksti un attēli

4.nodaļa, A un B daļa

Aktivitāte	Laiks	Norādes un mērķi
Video par manipulatīviem virsrakstiem un attēliem	5 min	Saite - https://youtu.be/G4DpPGnW7IU
Parādiet slaidus par manipulatīvu attēlu veidiem	3 min	Nosauciet trīs galvenos veidus. 7.slaidā iespējams redzēt vīrieti kamesnes kostīmā. Bieži apgalvots, ka tas ir bijušais Igaunijas prezidents, lai apgalvotu, ka Igaunija tagad ir daļa no "morāli pagrimušajām" Rietumvalstīm. Patiesībā tas ir cits cilvēks. 8.slaidā ir bilde ar tiltu ar lielu plaisu. Kreisajā pusē redzamais attēls rediģēts, lai izskatītos, ka fonā ir Rīga, lai gan patiesībā tilts ir Brazīlijā. 9.slaidā redzams attēls, kas izmantots, lai apgalvotu, ka redzamas mežu izciršanas sekas vairāku gadu laikā, lai gan patiesībā abi attēli izgriezti no viena foto.
Pārbaudiet foto	10 min	Lūdziet nodarbības dalībniekus noskenēt QR kodu un lejupielādēt attēlu vai nokopēt saiti. Saite - https://test.veryverified.eu/wp-content/uploads/2022/07/4.10-2.png . Tad sekojiet instrukcijām 10.-12.slaidā.
Video par dziļviltojumiem un lētviltojumiem, un kā tos atmaskot.	5 min	Saite - https://youtu.be/lb-rwGKn8Ec
Noslēgums	2 min	Atgādiniet nodarbības dalībniekiem nedalīties ar informāciju, kas nav pārbaudīta, ja vien tā nenāk no uzticamiem avotiem (pazīstamiem medijiem, demokrātisku valstu valsts iestādēm, pazīstamām nevalstiskajām organizācijām, kas arī var maldināt, bet tas notiek retāk).